

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К. Д. Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

РОЗВИТОК КРЕАТИВНОСТІ ЯК РЕСУРСУ ІННОВАЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ ОСОБИСТОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ

**ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ
04 квітня 2025 року**

ОДЕСА

УДК: 159.953:37.015.3:005.963

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління.

Соловейчук Олена Максимівна – фахівець Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери.

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №14 від 24 квітня 2025 р.)*

Рецензенти:

Ольга ЗБАРСЬКА (Olga Zbarskaya) - доктор наук, експерт у галузі креативного потенціалу людини, член академії ACSW, член The Textbook & Academic Authors Association, засновник та президент компанії «OZCREDO», автор книг та підручників.

Осіпова Тетяна Юріївна - доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки Університету Ушинського

Розвиток креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості: психолого-педагогічні аспекти: збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 511 с.

До збірника увійшли матеріали всеукраїнської науково-методичної конференції з міжнародною участю, присвяченої різним психолого-педагогічним аспектам інноваційного потенціалу особистості, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, розвитку креативного мислення під час підготовки здобувачів у закладах освіти.

Науковці висвітлюють питання щодо сучасних форм і методів розвитку креативності як ресурсу інноваційного потенціалу особистості.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

© Університет Ушинського

змішаних форматів (наприклад, об'єднувати фізичні вправи з логічними завданнями тощо).

Висновок. Креативність у викладанні фізичної культури допомагає зробити уроки яскравими, цікавими, захопливими, корисними та ефективними. Використання нових підходів дозволяє залучити всіх учнів, незалежно від рівня фізичної підготовки та сформуванати у них любов до руху та активного способу життя.

Креативний підхід до проведення рухливих ігор через використання сюжетів, гейміфікації, нестандартного інвентаря та інтеграції сучасних технологій сприяє зацікавленню дітей фізичною культурою, спортом і здоровим способом життя. Кожна з них сприяє розвитку різних фізичних і соціальних навичок – швидкості, координації, витривалості, командної роботи, комунікації, взаємодії, співпраці тощо .

Список використаних джерел:

1. Башавець Н.А., Фаріонов В.М., Романенко В.В., Білогур В.Є., Штурба В.В. Особливості фахової підготовки майбутнього вчителя з фізичної культури «*Наука і техніка сьогодні*» (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія «Економіка», Серія «Фізико-математичні науки», Серія «Техніка»)): журнал. 2023. № 13(27) 2023. С. 438-451.

2. Башавець Н., Іваній І, Мухаріна Ю., Мельнік А. Еволюція та перспективи вдосконалення професійної освіти в галузі фізичної культури та спорту в Україні *Наукові записки БДПУ* Серія: Педагогічні науки. Вип. 1. 2023. С.247-255.

3. Бугаєнко Т. В. Індивідуальність і стиль учителя фізичної культури: навч.-метод. посіб. Суми : ФОП Цьома С. П., 2018. 84 с.

4. Ігнатенко С.О., Богатов А. О. Сучасні проблеми теоретико-методологічних основ у фізичному вихованні. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал* Одеса: ПУ «Причорноморський науково-дослідний інститут економіки та інновацій», 2023. № 55 Т. 2. С. 84-96.

5. Ігнатенко С. О., Прокоф'єва Л. А. Теоретичне обґрунтування важливості занять із фізичного виховання у загальноосвітніх закладах. *Інноваційна педагогіка: науковий журнал* Одеса, 2023. Випуск 56. Т 1. С. 71-73.

ІЛАСОВ Олександр Олександрович

ВИКОРИСТАННЯ ІГРОВИХ МЕТОДИК ДЛЯ РОЗВИТКУ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна концепція розвитку системи шкільної освіти орієнтована не тільки на засвоєння учнем певного обсягу знань, але й на формування практичних умінь і навичок. У зв'язку із цим одним з найважливіших завдань є розвиток у школярів

навичок ефективної комунікації. Однак слід зазначити, що досягнення цієї мети залежить від рівня мовленнєвої культури вчителів, від того, наскільки добре в них розвинені комунікативні та творчі вміння й навички.

Проблемі підготовки майбутніх учителів присвячена низка досліджень таких учених, як О. Я. Савченко [4], І. А. Зязюн [3], О. А. Дубасенко [2], В.В. Вітюк [1] та ін. Водночас аналіз спеціальної літератури свідчить про те, що низка питань, пов'язаних з розглянутою проблемою, усе ще вимагає подальшої розробки, зокрема, питання використання у системі навчання майбутніх вчителів ігрових методик.

Метою застосування цих ігрових методик є активізація й розширення словникового запасу; розвиток навички зв'язного мовлення: уміння правильно побудувати власне повідомлення, зрозуміло пояснювати, описувати предмети або явища; удосконалення ораторських здібностей майбутніх педагогів; розвиток їх творчих здібностей, образності й логічності мислення.

На наш погляд, до комплексу таких методик слід включити ігрові методики мовленнєвого спрямування, які можливо використовувати як під час занять з дисципліни гуманітарного циклу, так і в самостійній роботі.

Наведемо кілька прикладів ігрових методик, спрямованих на розвиток творчих здібностей:

1) «Все було не так».

Мета: розвиток вміння будувати монологічне мовлення, імпровізувати у запропонованій ситуації.

Матеріал: 60 карток із зображеннями.

Процедура виконання:

Здобувач бере 5 верхніх карток колоди. Його завдання – придумати історію (розповідь про пригоду, кумедний випадок, повчальну притчу тощо), яка має бути заснована на цих 5 картках. Тривалість розповіді – мінімум одна хвилина. Коли розповідь завершено, опонент бере 5 використаних карток, перетасовує їх та говорить: «Все було не так», після чого розповідає власну історію, спираючись на ті самі картки.

Наприклад, випали картки із наступними зображеннями: «знак питання», «лист», «каблучка», «пляшка з водою», «суперечка».

Перший здобувач, спираючись на ці зображення, пропонує наступну історію: «Жив колись Король, у якого була красуня-дочка. Коли принцесі

виповнилося 18 років, постало питання (картка «знак питання»): Як знайти принцесі гідного чоловіка. Тоді король відправив усім, хто, на його думку, був гідний руки принцеси, запрошення (картка «лист») приїхати до палацу та зробити принцесі подарунок, на який вона заслуговує.

У відповідь на це запрошення з'явилися до палацу двоє: багатий і бідний. Перший вклонився і сказав: «Ваша Високосте, блиск Вашої краси гідний найвишуканіших прикрас». Після чого подарував принцесі каблучку (картка «каблучка») з прекрасним діамантом. Другий також вклонився і сказав: «О, прекрасна принцесо, коли я побачив Вас, то зрозумів, що не зможу прожити без Вас жодного дня. Так само, як людина не зможе прожити жодного дня без води. Я дарую Вам цю пляшечку з водою (картка «пляшка з водою») як знак моєї нескінченної любові».

Принцеса була розумною дівчиною, тому, подумавши, вона сказала бідняку: «Я вийду заміж за вас. Багатства вашого суперника можуть зникнути, а ваша фантазія і винахідливість завжди залишаться з вами.

Почувши це, багатий закричав (картка «суперечка»): «Якщо ти не станеш моєю дружиною – ти не станеш нічиєю дружиною!» З цими словами він вихопив кинджал і вдарив ним принцесу, після чого втік із палацу. Король злякався, він не знав, як врятувати дочку, але бідняк не розгубився. Він відкрив пляшечку з водою і вилив кілька крапель на рану принцеси. Рана одразу затяглася – принцеса знов ожила. Адже у пляшці була не проста, а жива вода».

Суперник перетасовує п'ять карток та викладає їх у наступному порядку: «лист», «суперечка», «знак питання», «каблучка», «пляшка з водою» після чого пропонує свою версію історії: «Два брати отримали лист (картка «лист»). У листі повідомлялося, що їхній далекий родич залишив їм у спадок трохи золота (картка «каблучка») і напіврозвалений будинок на березі річки (картка «пляшка з водою»). Стали вони сперечатися (картка «суперечка»), як спадок ділити. Старший сказав: «Я, як старший, маю право обирати першим». «І що ж ти вибереш?» – запитав його молодший брат (картка «знак питання»). «Звісно, я виберу золото!» – відповів старший. «Ну що ж, бери». – сказав молодший. Він вирушив туди, де стояв старий будинок і, подумавши трохи, перебудував його, зробивши з будинку млин. Річка весело закрутила колесо млина, і молодший брат щасливо зажив, допомагаючи людям. А старший брат дуже швидко розтратив отримані багатства і врешті решт пішов працювати на млин до молодшого брата».

2) *Завдання:* «Запитання – відповідь».

Мета: розвиток вміння будувати діалогічні єдності (діалог), імпровізувати у запропонованій ситуації.

Матеріал: 60 карток із зображеннями.

Процедура виконання:

Здобувач бере з колоди 8 карток. Його опонент теж бере 8 карток. Перший з гравців перегортає першу картку і ставить запитання, на яке його наштотувало

зображення. Почувши запитання опонент має перегорнути першу зі своїх карток і, спираючись на зображення на цій картці, придумати гідну відповідь. Після цього опонент перегортає другу зі своїх карток і ставить запитання.

Наприклад, гравець, обирає карту «Гори», викладає її на стіл і ставить запитання: «Чому людям подобається підкоряти гірські вершини?». Його суперник використовує картку «Ключ» і відповідає: «Тому що тільки в горах людина знаходить ключ до розкриття свого характеру, може дізнатись, на що вона здатна».

Крос-опитування продовжується, доки не закінчатся картки із зображеннями на руках у гравців.

3) Завдання «Є ідея».

Мета: формування образного й логічного мислення, ораторських здібностей.

Матеріал: дві колоди карток, в одній з яких 92 картки з назвами предметів, а в іншій – 92 картки, на яких зазначено якості.

Процедура виконання: Викладач пропонує здобувачам взяти по три картки з кожної колоди і, комбінуючи їх, створити й презентувати новий винахід. При цьому можна використати від 1 до 6 карток у будь-якій комбінації, головне, щоб вони були добре пов'язані за логікою.

Коли винахід створено, здобувачі мають провести його презентацію, мета якої довести, що саме їх винахід є найкращим.

Наприклад, один зі здобувачів отримує наступні картки: «автомобіль», «ліки», «будинок», «особисте», «мініатюрне», «спортивне».

Автомобіль	Ліки	Будинок
Особисте	Мініатюрне	Спортивне

Він пропонує наступний презентаційний текст свого винаходу: «Мій винахід – машина (картка «автомобіль»), яка може складатися (картка «мініатюрне»), і в зібраному вигляді настільки мала, що поміститься на балконі вашої квартири (картка «будинок»)! При двигуні об'ємом 0.1 літра мій спорт кар (картка «спортивне») обжене будь-якого суперника! Ви можете залишити машину в будь-якому місці: сучасна охоронна система збереже ваше майно

(картка «особисте») від грабіжників! Комфорт, швидкість і індивідуальність - кращі ліки (картка «ліки») від депресії в мегаполісі!»

Ігрові методики не слід сприймати лише як розважальний елемент – у системі занять вони мають важливе значення, сприяють розвитку мовленнєвої культури студентів, активізуючи й збагачуючи їхній словниковий запас, формуючи навички правильної, гармонічної побудови висловлення, посилюють його образність.

Список використаних джерел:

1. Вітюк В. В. Професійна підготовка майбутніх учителів початкових класів до роботи в Новій українській школі. *Acta Paedagogica Volynienses*. 2024. №3. С. 3–8.
2. Дубасенюк О. А., Семенюк Т. В., Антонова О. Є. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: Монографія. Житомир : Житомирський держ. пед. ун-т, 2003. 192 с.
3. Зязюн І. А., Крамущенко Л. В., Кривонос І. Ф. Педагогічна майстерність. 3-тє вид., допов. і переробл. Київ : СПД Богданова А.М., 2008. 376 с.
4. Савченко О. Я. Компетентнісний підхід як чинник якості професійної підготовки майбутнього вчителя. *Формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у навчальному процесі: теоретичні аспекти: Дайджест 1*. Донецьк : Каштан, 2011. С. 15–22.

ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович

ІНТЕГРАЦІЯ ЕКОЛОГІЧНОГО ВИХОВАННЯ У ПОЗАШКІЛЬНУ ОСВІТУ: ЕФЕКТИВНІ МЕТОДИ ТА ПІДХОДИ

Анотація. Сучасні екологічні виклики потребують термінового реформування підходів до екологічного виховання дітей, особливо в умовах позашкільної освіти. Нами досліджено ефективні методи та підходи до інтеграції екологічного виховання у позашкільну освіту. Розглянуто науково-методичні аспекти формування екологічної компетентності молодших школярів, описано інтерактивні форми роботи, зокрема проєктну діяльність, екологічні акції та співпрацю з місцевими громадами. Особлива увага приділяється аналізу міжнародного досвіду, а також інноваційним підходам до формування екологічної свідомості дітей.

Ключові слова: екологічна компетентність, позашкільна освіта, екологічне виховання, інтерактивні методи, громадське партнерство, природоохоронні заходи.

Вступ. Сучасна екологічна ситуація вимагає впровадження якісних освітніх змін, спрямованих на формування у підростаючого покоління відповідального ставлення до довкілля. Позашкільна освіта відіграє важливу

ДОННИКОВА Ірина Анатоліївна Креативність в контексті людинотворчої місії освіти	119
ДРАЗІНА Євдокія Володимирівна Розвиток креативності у технологічних інноваціях сфери фізичної культури та спорту	122
ДУ Цзіні Практика та дослідження розвитку творчості в образотворчому мистецтві	125
ДУБОВИЙ Захар Сулейманович Розвиток креативності через сучасні вокальні техніки: експериментальний підхід	130
ДУЩЕНКО Ольга Сергіївна Розвиток креативності як необхідна умова підготовки майбутніх учителів	134
ДЬОМІНА Тетяна Олександрівна Формування наукової творчості у здобувачів вищої освіти з біомедичної інженерії	139
ДЯЧОК Дмитро Олександрович Креативність при викладанні сучасних інформаційних технологій	143
ZAKALYK Halyna Creative Methods And Creative Approaches In The Practical Activities Of Medical Students	146
ЗДІР Дарина Русланівна STEM-проекти як засіб розвитку креативності у молодших школярів	151
ЗЕНЧЕНКО Тетяна Федорівна Комунікативна компетентність — основа конструктивної комунікації: інноваційний вимір	154
ЗОЗУЛЯК-СЛУЧИК Роксоляна Васиївна Розвиток креативності майбутніх фахівців соціальної сфери в освітньому процесі ЗВО	156
ЗОРОЧКІНА Тетяна Сергіївна Роль STEM-освіти у розвитку креативності й інноваційного мислення здобувачів освіти	160
ІВАНОВА Олена Сергіївна Психологічні механізми розвитку креативності як ресурсу інноваційної діяльності	163
ІВЛІЄВА Ольга Михайлівна Реалізація креативного підходу при підготовці вчителів математики	168
ІГНАТЕНКО Сузанна Олександрівна Креативність вчителя фізичної культури у проведенні рухливих ігор	172
ІЛАСОВ Олександр Олександрович Використання ігрових методик для розвитку творчих здібностей здобувачів вищої освіти	175
ІНОЗЕМЦЕВ Сергій Анатолійович Інтеграція екологічного виховання у позашкільну освіту: ефективні методи та підходи	179
КАМЕНЧУК Тетяна Олегівна Розвиток креативного мислення на уроках безпеки життєдіяльності	181
КАРПОВА Ірина Гораційвна Теоретичні основи творчості у креативному розвитку особистості засобами соціально-виховній діяльності	184
КАСЯРУМ Сергей Олегович Розвиток креативності здобувачів вищої освіти у процесі навчання фізико-математичних дисциплін	189